

actori. Ei se pricep să facă un spectacol atrăgător : se mișcă elegant și în cadență, la rigoare dansează cu o reală măiestrie, realizând un adevărat *show* în măsură să atragă publicul.

A fost interesant, în final, chipul în care au făcut să participe în scenă cițiva tineri spectatori și spectatoare cu care au dansat laolaltă.

Spectacolul formației *The 5th Dimension* s-a înscris ca o manifestare artistică originală, care s-a bucurat de un legitim succes.

J. V. PANDELESCU

„Trepte ale istoriei“ de Mihai Moldovan

Întotdeauna dispus să-și încerce forțele în cele mai variate genuri și forme muzicale, Mihai Moldovan a abordat domeniul vocal-simfonic o dată cu lucrarea sa. *Trepte ale istoriei*, prezentată în primă audiție de Orchestra de studio a Radioteleviziunii sub conducerea lui Ludovic Baci. După cum o indică și titlul, este vorba de o încercare de a evoca o seamă de momente-cheie din istoria patriei (Decebal, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Horia, Tudor Vladimirescu, răscoala din 1907, insurecția națională antifascistă armață din august, 1944), legate între ele — ca printr-un leitmotiv mereu reluat — de prelucrări ale unor străvechi materiale folclorice, cu caracter baladesc, destinate să marcheze ideea continuității poporului român, ca o permanență pe fondul căreia se petrec evenimentele istorice în curgerea lor seculară. Urmărind să exprime cu o cit mai deplină claritate aceste două aspecte fundamentale pentru înțelegerea sensului de desfășurare a istoriei neamului românesc, Mihai Moldovan le-a conceput într-o înveșmîntare muzicală strict diferențiată : în timp ce „treptele“ sînt expuse de orchestră, cor și trei cîntăreți soliști, folosindu-se pentru pasajele vocale un montaj de texte literare (de la Grigore Ureche, Bălcescu, Eminescu, Coșbuc, pînă la Blaga, Arghezi, Mișu Dragomir, Ion Bănuță, Zaharia Stancu și Mihai Nenoiu), curgerea istorică este redată de un grup „concertino“, alcătuit din numai trei instrumente (flaut, vioară, țambal) și înregistrat pe o bandă de magnetofon.

Pe parcursul lucrării — pe care Mihai Moldovan a denumit-o *operă-frescă*, dar care are apropiate contingențe cu genul oratoriuului — evenimentele dramatice alternează cu meditația despre continuitate, ceea ce conferă acestei originale creații vocal-simfonice o deplină unitate de conținut și o deosebită elocvență a mesajului. Remarcabil este și faptul că Moldovan a renunțat la obișnuitele finaluri apoteotice, preferînd o concluzie lirică, visătoare (*pianissimo* de flaut), ca pentru a sublinia ambianța de calm și de liniște în care se desfășoară activitatea constructivă în noile condiții, create prin victoria forțelor populare.

Lucrarea impresionează prin forța dramatică evocatoare a evenimentelor istorice, dar și prin lirismul de elevată ținută al fondului folcloric. Mijloacele puse în acțiune sînt adecvate scopului urmărit, mu-

zica reușind să ilustreze în mod convingător ideile așezate de autor la baza acestei fresce sintetice a istoriei românilor.

Dirijorul Ludovic Baci a reușit să asigure acestei prime audiții excelente condiții interpretative, realizînd o eficientă coordonare între muzica de pe bandă, redată prin difuzoarele sălii, și cea executată de amplul colectiv aflat pe podium. Orchestra de studio, corul (pregătit de Aurel Grigoraș), cîntăreții Gheorghe Crăsnaru, Florin Diaconescu și Rodica Mitrică, soliștii instrumentiști invizibili publicului (Ilie Macovei, Mihai Brătășanu, Corneliu Cezar), au adus cu toții o contribuție de înaltă probitate artistică, demnă a fi relevată în mod deosebit.

În partea a doua a programului, pianista Csilla Szabó din R. P. Ungară a parcurs cu multă precizie paginile de mare dificultate tehnică ale *Concertului nr. 2* de Liszt, fără a reuși însă să le asigure strălucirea, vitalitatea și flacăra absolut necesare. Ne-a cucerit, în schimb, soprana Magdalena Cononovici în *Moartea Isoldei* de Wagner, printr-o inteligență dramatică, o vibrație expresivă, o frumusețe a frazelor și un simț al „legato-ului“ vocal, care o recomandă cu insistență pentru dificilul repertoriu wagnerian. O ținută remarcabilă a avut și interpretarea prelu-diului operii *Tristan și Isolda*, căruia Ludovic Baci a știut să-i imprime deopotrivă tensiunea și poezia ce animă această capodoperă a muzicii pentru scena lirică.

Václav Neumann la pupitrul Filarmonicil „George Enescu“

Avem în memorie concertul susținut în octombrie 1971, la sala Ateneului, de către Filarmonica Cehă sub conducerea dirijorului său permanent Václav Neumann. Într-un program care a cuprins atunci, alături de *Suita a II-a din „Daphnis și Chloé“* de Ravel, două importante creații ale muzicii cehe — *Simfonia nr. 8* de Dvorak și *Concertul pentru violoncel și orchestră* de Martinu — Neumann a demonstrat că principala sa preocupare o constituie cultivarea calității sunetului, către care păreau să converge eforturile tuturor compartimentelor orchestrei pragheze.

Revenit la București, de această dată singur, pentru a conduce un concert al Filarmonicii „George Enescu“ dedicat muzicii cehe în cadrul ciclului „Prin țări și continente“, Václav Neumann a impresionat înainte de toate prin aceeași grijă pentru calitatea sonoră, pe care a reușit s-o pretindă și s-o transmită instrumentiștilor bucureșteni.

Programul a cuprins din nou lucrări — altele — de Dvorak și Martinu, cărora dirijorul oaspete le-a adăugat o interesantă primă audiție a unei suite simfonice, aparținînd lui Jan Dismas Zelenka, contemporan și prieten apropiat cu Johann Sebastian Bach. Considerat ca unul dintre pionierii școlii naționale cehe în secolul al XVIII-lea, Zelenka a lăsat o seamă de lucrări simfonice și camerale, în care se întrevăd urmele evidente ale influenței stilului bachian. Este